



Warszawa, 15 lipca 2020 r.

**DLPK-I.070.71.2020**

**Pani**  
**Krystyna Ptok**  
**Przewodnicząca Ogólnopolskiego**  
**Związku Zawodowego Pielęgniarek i**  
**Położnych**

*Szanowna Pani Przewodnicząca,*

w odpowiedzi na pismo z 3 lipca 2020 r., znak: ZK-998/VII/2020, dotyczące nowelizacji art. 37a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z późn. zm.), dalej jako „k.k.”, dokonanej ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. *o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19* (Dz. U. poz. 1086), dalej jako „Tarcza 4.0”, przedstawiam następujące stanowisko.

Przywołane we wskazanym powyżej piśmie tezy nie znajdują uzasadnienia. W pierwszej kolejności należy bowiem podkreślić, że zmiana brzmienia art. 37a k.k. nie wyłącza możliwości orzeczenia przez sąd kary wolnościowej zamiast kary pozbawienia wolności w przypadku skazania za którekolwiek przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności do 8 lat. Katalog tych przestępstw obejmuje natomiast wszystkie czyny, które można popełnić w ramach tzw. błędu medycznego (art. 155, art. 156 § 2 i art. 160 k.k.). W sprawach o przestępstwa nieumyślne, a w szczególności dotyczące błędów medycznych, kary pozbawienia wolności powyżej 1 roku, jak wskazują badania praktyki sądowej, są w zasadzie nieorzekane. Ponadto orzekane kary pozbawienia wolności były stosowane

wyłącznie z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Co więcej analogiczne mechanizmy prognozy karnej przed ewentualną zamianą kary pozbawienia wolności na karę nieizolacyjną obowiązują od wejścia w życie k.k. i są przez sądy stosowane (art. 329 k.k. – obowiązującego od wejścia Kodeksu karnego w życie, tj. od 1997 r.). Brak jest więc przesłanek, aby uznać, że wprowadzenie analogicznego rozwiązania (funkcjonującego w praktyce od 23 lat) w art. 37a k.k. spowoduje pogorszenie sytuacji prawnokarnej osób wykonujących zawód medyczny skazanych za przestępstwa dotyczące tzw. błędu medycznego.

Konsekwencją zmiany brzmienia art. 37a k.k. nie będzie więc zaostrzenie odpowiedzialności karnej wobec osób wykonujących zawód medyczny. Sądy nie będą również zobligowane do orzeczenia kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za wyjątkiem najpoważniejszych przypadków naruszeń obowiązków zawodowych, tj. naruszeń dalej idących niż którekolwiek z będących dotychczas przedmiotem rozstrzygnięcia przez sądy od wejścia w życie Kodeksu karnego z 1997 r. Nowelizacja art. 37a k.k. nie będzie także skutkować obligatoryjnym orzeczeniem środka karnego w postaci zakazu wykonywania przez sprawcę zawodu medycznego. Z punktu widzenia odpowiedzialności karnej osoby wykonującej zawód medyczny ostatnia nowelizacja art. 37a k.k. pozostaje więc efektywnie neutralna.

Odnosząc się do przywołanego we wskazanym powyżej piśmie przykładu pielęgniarki przekraczającej swoje uprawnienia zawodowe i wykonującej tracheotomię w celu ratowania życia pacjenta to należy stwierdzić, że jest on całkowicie nieadekwatny do rozważań nad stosowaniem art. 37a k.k. Z opisu sytuacji wynika bowiem, że pielęgniarka działała w stanie wyższej konieczności, co wyłącza bezprawność jej działań w związku z art. 26 § 1 k.k., zgodnie z którym nie popełnia przestępstwa, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można było inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość wyższą od dobra ratowanego. Posłużenie się posiadaną wiedzą, nawet jeżeli nie jest ona odzwierciedlona w uprawnieniach zawodowych, w celu ratowania życia pacjenta, nie zostałyby więc uznane za przestępstwo. W konsekwencji rozważania nad możliwością zastosowania art. 37a k.k. są tutaj bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na uwadze spełnienie wyrażonego w piśmie z 3 lipca 2020 r. postulatu zmiany brzmienia art. 37a k.k. nie zasługuje na uwzględnienie. Argumenty przywoływane za tą zmianą nie są bowiem uzasadnione, a wnioski dotyczące skutków ostatniej nowelizacji przedmiotowego przepisu nie znajdują odzwierciedlenia w faktach. Uchylenie wprowadzonej

zmiany w przepisie prawa karnego przez wzgląd na jej niezrozumienie oraz błędną percepcję co do skutków jej wprowadzenia byłoby bowiem działaniem nieodpowiedzialnym i szkodliwym. Bartosz Jakubowski

*Z wyrazami szacunku*

Zastępca Dyrektora - Sędzia

Departament Legislacyjny Prawa Karnego

/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1379655.2729126.1862202
Nazwa dokumentu	Pismo do OZZPiP.pdf
Tytuł dokumentu	Pismo do OZZPiP
Sygnatura dokumentu	DLPK-I.070.71.2020
Data dokumentu	2020-07-15 09:44:25
Skrót dokumentu	CB49920233BA446167711066E9250BF738BC0F7 C
Wersja dokumentu	1.8
Data podpisu	2020-07-15
Podpisane przez	Bartosz Jakubowski Zastępca Dyrektora - Sędzia
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.98.1.1.17035
Data wydruku:	2020-07-15 11:47:33
Autor wydruku:	Sokołowska Bogumiła w zastępstwie za Sekretariat DLPK-I.